

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a helyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért igaztattatik be.

Lapunk számára hirdetésekkel felvesznek **Budapest**: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. **Bécsben**: Opellik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

87. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimandók: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitásterben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmendetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Irodalmunk pártolása.

Hazai irodalmunk pártolás tekintetében a külfölditől kétségkívül még jóval messzebb áll, sok tekintetben pedig azt csak igen távolról követi. Ez mindenesetre sajnos jelenség ránk nézve s elmaradásunkról szomorú tanujelet mutat fel.

Nemzeti szellemünk és nyelvünk termékeinek épen önmagunk által nagyobb pártolásban kellene támogatva lennie, mint azt jelenleg tesszük. A hazai irodalom méltatást nem várhat mástól, mint tőlünk, kik e nyelvet beszéljük, kik a magyar szellemet érezzük s nemzetiségünket szeretjük.

A magyar nemzeti irodalom még néhány évtizeddel, mostoha gyermeke volt e hazának, sinlett, küzdött a közönynyel, melylyel iránta épen e hazának gyermekei viseltettek. Hazánk lakosságának nagyrésze, osztálykülömbőség nélkül versenyzett az irodalom nem pártolásában. A felsőbb osztály a külföldiért rajongott; a közép osztály egyrésze még tán legtöbbet tett e téren, azonban ennek is csak egy rész, másrésze vagy a felsőbb köröket majmolta, vagy az évenként szükséges naptárokon kívül egyéb irodalmi termékeket nem szerzett meg.

Ilyen volt az állapot évtizedekkel ezelőtt. Hazánk haladt, igen sokat, bár nem mondhatjuk, hogy minden tekintetben most már a kellő fokon állunk, mert még mindig sok kívánni való van hátra. Ha fentebb jelzett osztályokat újabban is vizsgáljuk, a felsőbb osztály még mindig nagyobb vonzalmat tanusít a külföldi iránt, bár most már ez is jobban

kezd magyarosodni s az irodalmat nagyobb mérvben pártolja. Gazdagságánál, vagyoni állásánál s tekintélyénél fogva sokkal többet várunk, mint a mennyit még mindig tesznek az irodalom s a nemzeti nyelv fejlesztése terén. A közép osztály, ez tekintélyesen haladt, az irodalmat nagy mérvben támogatja, azonban még itt is van elég javítani való, a külföldi különösen a német irodalom pártolása még sok helyen ezen osztályban is kiszorítja a magyart. A nép, még mindig hátra van, népirodalom létrehozásán már sokan fáradoztak, társulatok alakultak, melyek czélul egyedül a népies irodalom fejlesztését illetve az eddigi népirodalmi szörnyek kiszorítását s józanabb, nagyobb erkölcsi érzést, nemzetiesebb szellemet terjesztő népirodalmat akartak teremteni, leszorítva a térről a rabló életét, történetét, rettentő csodákat tartalmazó eddigi népirodalmat. Azonban a törekvés eddigelé sikert nem hozott létre, mert nem találták el a kellő utat s ha a művek tartalma által versenyeztek is, sőt azt felülmúlták, annál inkább felülemelkedett a koresirodalom ár tekintetben az utóbbi fölé. — Mint e lapok hasábjain már egyik jeles írók „Humoros csapongások a népirodalom köréből” című cikksorozatba helyesen fejtegette, nem a drága kiállítás s a mellett fényes könyvkereskedésekben levő művekkel lehet a népirodalmat reformálni s az eddigit leszorítani, hanem csak úgy, ha az eddigi ellen vele egyenlő harcot folytatunk, s egyenlő alakban, árral először azt leszorítjuk a ponyváról. Győzzük le saját fészkeiben, vivjünk egyenlő harcot ellene, lépünk be otthonába, akkor ha ott legyőz-

zük, de csak is akkor teremthetünk új népirodalmat — Irodalmunk pártolása az utóbbi időben haladt habár még kívánni való van hátra elég, mind a főbb, mind a közép osztálytól többet várhat a nemzet; a nép megteszi a magáét, fillérjeit elviszi ő is a ponyvára, csak hogy téves irányban, helytelen uton haladjon; ennél tehát nem annyira az áldozat készsége rovandó meg, noha itt is lehet még többet kívánni, hanem a helytelen irány; melyért azonban nem egyedül ő okozható.

Az őszi s bekövetkező téli időt tartottuk legal-kalmasabbnak ezen felszólalásunk közzétételére, midőn egyrészt a könyvkereskedésekben újabb és újabb hazai irodalmi vállalatok jelennek meg, másrészt ezen időben szokta leginkább a téli estekre unaloműző olvasmányait közönségünk megszerezni.

Hazai irodalmunk, most már annyi s oly jeles művel bír és rendelkezik, hogy valóban egy magyar honpolgár részéről megrovandó bűn volna, ha hazai irodalmunk ily szép fejlettsége mellett, a külföldire vetné kizárólag szeméit s a miénket — egyedül drága kincsünket megvetné! De ezt a mostani kor magyar gyermekeitől nem is tesszük fel, több s nagyobb hazafiai érzést vélünk keblében égni!

Nemzeti irodalmunk majd minden ága a fejlettség szép fokán áll s pártolásra méltó. De kell is, hogy azt egész erővel támogassuk és pártoljuk, inkább szorítsuk le az idegent, mintsem a hazait megvessük, vagy háttérbe toljuk.

„A nemzet nyelvében él” régi igaz mondás — ha nemzet akarunk maradni, de oly nemzet, mely a

TÁRCZA.

Mis-más.

A hét történetéből óhajtunk egy kis mis mást leír-kantani, mert vasárnap óta igen sok történet, — ugyanis — semmi. Semmi pedig bizonyára igen sok, miután az Isten abból teremtette a világot. Semmiből tehát lehet valamit csinálni, mi már a világteremtés első momentumában be is lett bizonyítva, s azóta, — különösen mióta a világteremtés után Isten az újságírókat megteremté, — gyakrabban praktizáltak, úgy hogy mai napság megszokott dolog az, hogy semmiből legyen valami. Hanem, hogy valamiből mikép lehessen semmit csinálni, megmutatták vasárnap a felhők, melyek összeesküdtek arra, hogy a híres székesfejervári dömötöri vásárt tönkre, azaz semmivé tegyék. Akár a purgatorium! Nehogy az eszből valahogy kifogyjunk a jó Isten gondoskodott arról, és vásárfiának oly hatalmas zuhanyt küldött eső képében a nyakunk közé, hogy ezt sokan, különösen vásároló iparosaink fogják megemegetni. A vásártéren a vízözön filiálisába képzeltük magunkat, a fasátorok mintha Noé bárkájának hazajáró lelkei lettek volna, uszáltak a végtelen sártengerben. Ez különben csak hagyján, hanem hétfőn volt az igazi hadd el hadd! A langyos légrétegek fokként meghidegültek s e felletti boszuságukban oly iszonyu orkánbűnbölsében törtek ki, hogy megemlékezik, kit épen künn a vásáron talált.

A mint künn a sátorok között sétálgattam, hogy a jövő számra újdonságot gyűjtsek, egyszerre csak belém markolt a szél, s ugyancsak tolt hátrafelé. (Lega-

lább nem foghatja rám senki, hogy szél-tóló vagyok, mert ennek ellenkezőjéről voltam kénytelen tapasztalást szerezni.) A mint így toltattam, három-négy kisasszony vágódott hozzám, képzelné lehet, hogy felhasználtam a szeles alkalmat és áldottam a szelet, melyek e gyöngéd érintkezéseket köszönhettem, még én boldogságom gyönyöreit élveztem, a szél süvöltését a belém karambolírozott három grácia túlsugta mindegyik egy epedő pardonnal. Én elmerengtem az ezüst csengésű hangok accordjain, hanem az a nevetlen szél felkaczagott és vad süvöltéssel nyargalt odább, csak másnap hallottam, hogy Baumeister kereskedőt sátorostul földöntötte a zugó idő, hanem előbb a sátornak fedelét elvitte magával zálogba; úgy halljuk, hogy a helypénzszedők már kártérítési keresetet is indítottak a szél ellen, mert ez jogtalanul belekontárkodott mesterségükbe. A per kimeneteléről annak idején értesíteni fogjuk olvasóinkat. A házak fedeleinek eséréjét és faszindelét is megvámolta a kavargó szél, összeverte a borbélyok réztányérait (eszembe jutott Wagner Richard); a távirtda sodronyokba belemarkoló szél olyanféle hárfahangot adott, mint mikor a gyerekeket nádpálczázzák. De őszkor így illik ez, csak hogy egy kicsit szelidebben nem ártott volna, s épen vásárkor! vagy talán ottfenn nem is olvassák a kalendáriumot, s így talán nem is tudták, hogy nálunk vásár volt.

Ez az idejű ősz mégis kegyetlen örökös esőjével és szeles napjaival! pedig a fűzfaköltők most akarják hozzád írni legbájosabb zöngedelvényeiket és a vénülő asszonyok most akarják élvezni a nyárban nem talált örömeiket. — De te oh kegyetlen ősz, nem óhajtod olvasni a verseket, hanem vörörsre csipeda vadpoeták orrát — és elhervasztod a vénülő asszonyok jó ked-

vét is, mert elviszed a nyarukat. Különben arra is figyelmeztetem a vénasszonyok nyarában a fiatal menyecskéket és kisasszonyokat, hogy jelenleg a meghülések korszakához közeledünk. Ezért is vigyázzon kiki drága egészségére, mert ha megbetegesznek, kinek irjam én a tárczákat? A férfiak ugysem olvassák, inkább eljárnak a Balázshoz sórt inni vagy a Vierzigmannhoz biliárdozni, hol András-bácsi a tromuson rímet rímre halmoz, s aethetikától mentes költemé nyeit felolvassa; vagy a színházba, megbámulni Mind-szenti Korneliát, Pitkó Linát, és Glézer Hermit! Minden férfinak, öregnek úgy mint ifjunak, van bizonyos nyilvános helye, ahol unalmas óráit élvezettel nyújtó mulatságokkal tölti el.

De forduljunk el egy kissé a mulatóktól, menjünk a világ zajából az enyészet honába! a temetőbe, holnap ugys halottak napját ünnepeljük. Kinek kebelét a drága szülők, a hű hitestárs, a szeretett testvér, avagy egy jóbarát fájdalmas elvesztése meg nem sebzé, oh annak nincs tudása a jelen szomorú napról; mert e nap a fájdalmas emlékezések, de a megvigasztaltatás, a keresztényi hit és bizodalom igaz napja is.

Az utódok kegyeletteljesen zárandokolnak e napon a boldogult és dicsőült halott poraihoz, a szeretet, a kegyelet, a hála, az emlékezés áldásos adóját leróni. Benépesülnek ilyenkor a temetők; minden sirhant elé akad egy-egy kesergő, minden keresztre egy koszorúcska, vagy a bánat kesergő könyveiből egy csepp harmat. A tehetősebb utódok tarka színű lámpákkal lepik el a sírokat, míg a szegényebbek kegyelet érzetét egy szerényen pislogó mécs, vagy gyertyácska jelöli. Valóban ünnepies, kegyelet gerjesztő ilyenkor a temető!

művelt államok közt méltó helyet foglal — akkor kell, hogy irodalmunkat egész erővel pártoljuk, mint nemzetiségünk legdrágább kincsét, mely a nemzettel él és annak kell, hogy büszkesége legyen!

Pártoljuk tehát a hazai irodalmat. Ennek támogatását ajánljuk hazai közönségünk figyelmébe épen a beálló téli időny küszöbén. Nemzetiségünket akkor szeretjük igazán, ha nemcsak szóval, de tettel is annak büszkeségét s féltett drága kincsét a hazai nyelvet s ennek s a nemzeti szellemnek szülöttét — az irodalmat pártoljuk. **Zemért.**

Uti emlék.

A nagy Watzmann hegy megmászása.

— Irtá: dr. Dudits Miklós. —
(Folytatás.)

Az élelmiszereken kívül, meleg ruhák és takarókkal is kell ellátva lenni, így e mindenféle holmi oly csomagot halmozott össze, hogy vezetők nem volt képes ezt önmaga felvinni. Utitársammal együtt késznek nyilatkoztunk a terhet szétosztani és saját részünket hátunkon cipelni fel. A podgyász így vállunkon 20 fontnál többet nyomhatott, elég súly, akkor midőn az embernek saját testét is elég nehéz emelgetni.

A nappal igen meleg lévén, tanácsosabbnak tartók az elutazást $\frac{1}{2}$ -ig elhalasztani, addig egy izletes ebéd egyes étkei bírálata mélyedtünk el, melynek fénypontját a kékre főzött pisztráng és hozzá igen jó rajnai bor képezék.

Künn a fogadó előtt a fák árnyékában étkezünk, innen a Watzmann csúcsait szemlélhettük, és gondolkánk a holnapi nap délelőttjére, midőn majd onnan fogunk e helyre lenézhetni.

Egy csinos külsejű és a német nyelvet szépen kiejtő ramsaui leány szolgált az asztalnál, feltűnt előttünk, hogy a vezetők valahányszor tőlünk eltávolozott a csinos leánytól mindig volt valami beszélő valójá. Egy ily társalgását véletlenül meghallgattuk.

„Helyesebb volna” — mondá a leány — „ha nem mennél ma a hegyre fel, az uraknak amott szerezni más vezetőt, lásd a Stanzerer épen ma délben jött le egy utassal, az igen ügyes ember, már egyszer két ízben is volt egy nap a Watzmannon; mondj le kérlek a partieről!”

„Nem lehet kedves kincsem” — mondá a leány, ha már most mondanék le, mit gondolnának felőlem, azt csak nem mondhatom az uraknak, hogy te....

A végét már nem hallottam, de a leány viselkedésben mindig ügyetlenebb és szórakozottá lőn, sőt egy ízben mustárt kérve egy pohár sört tőn előnkbe, azután a Kaiserschmarrnhoz cezetet és olajat hozott, — egyszóval meg nem magyarázható zavarban volt.

„Valjon miért nem akarja a hegyre felereszteni kedvesét?” — kérdezém magamban, nem foghatván fel miért nem tetszik neki, hogy vezetők foglalkozását teljesíti.

„Talán kedvesének életét félti?”

Délután $\frac{1}{2}$ órákor készen lévén elindultunk

Akár csak a szokás, akár pedig valódi kegyelet, a halottak napja megható ünnepély. Nem csak e napon de egész egy héten át mindenki koszorút, vagy legalább áldást esdeklő imát visz a csöndes hazába, mely — hiába mondják — nem az egyenlőség földje. Igaz, hogy oda lent gazdagok és szegények, hatalmasak és nyomorultak, boldogok és szerencsétlenek, dícsők és gyarlók hamvai egyformán porladoznak; de fölöttük a bűszke márvány siremlék és törpe kis fakereszt, a lámpák özöne és a kinjában pislogó parány mécs a kirívó ellentéték élénkséggel hirdetik: hogy nincs teljes egyenlőség sehol oly földön, melyet élők lába tapos. Az élet tovább folytatja a sirok közt is megkülönböztetéseit. Húsz év előtt e gazdag polgárt bámulták, mert jó dolga volt; most bámulják fényes siremlékét, melyet pompás koszoruk, ragyogó lámpák halmazá borít. Tíz év előtt pedig ezt a szegény napszámost nem vette észre senki, és most se tűnik a sokaság szemébe, ez a kis hantolatlan porhad föld, mely alatt pihen. Pedig ép azok, melyek, legjobban szólnak a magába merülő ember szívéhez. Ezek példázák csak igazán a mulandóságot, mely nem kimélte még a kihunyt emlékezetét sem a hátramaradtak szívében. Nincs senki, aki fohászt bocsátana utánok — oda vannak végkép!

Do a temetőből visszatérve, rendszeren le szoktuk tenni bánatunkat, s visszatérve a zugó árba, megint a régiak vagyunk — szembe állva, küzdve, harcuzolva. Tusaink mérlegén egyik úgy emelkedhetik, ha a másik alá hanyatlott. Mi sem vagyunk jobbak a deákné vásznánál, mi is jobban szeretjük azt, ha mi elmélkedünk mások halála fölött, hogysem mások irjanak fölöttünk halotti bucsuztatót, vagy halottak napján ilyen mis-mást. *Oui d'ondace.*

végre a hegyi partienkra. Előbb azonban a pedometert igazítam zerusra. Ezen pedometert utitársam Londonból hozá át Franciaországba azon czélból, hogy akkor tett számos gyalog sétáink alkalmával, a gyaloglott ut hosszát vele meghatározassuk. — A készülék egy ezüst óra alakú, egy mutatóval ellátva, melynek 1-től 20-ig számai a legyalogolt kilométereket jelezik. Bent a gépezetében egy inga van, mely minden lépésnél egyet mozdul, mozgása által egy kereket meg- lök, ez azután egy másik kereket hoz mozgásba, ez ismét a mutatót forgatja. Van egy igazítója, a hosszabb és rövidebb gyalogló lábakhoz a pedometer járását regulálni.

Egy jó darabon utunk az országúton haladtunk, midőn kissé a többiektől elmaradva hátamon lévő ba tyumon egy keveset igazítani kellett, egyszer csak megszólít, egy előttem robogó kocsiról valaki:

„Hát mégis csak felmennek a Watzmannra?”

A reichenhalli emberem volt, ki nem akart ket- tőnket idefuvarozni.

„Látja mondom, hogy már utban is vagyunk.”

„Segitse Isten” e szóval elhagyott és észrevettem, hogy keresztet hányt magára, mely ájtatosság fogadni mernék, hogy a Watzmannak szót.

A már említett Wimbach-szoros kijáratához értünk, egy vig nők és férfiakból álló csapat ép most jött onnan ki, hogy fogataikba szálljon; meglátva minket jót nevettek rajtunk, látva hosszú botjainkat és felba- tyuzott hátainkat.

Még nem irtam le uti öltözeteinket és a rendet, melyben haladtunk. Elöl ment a vezető, pörge keskeny karimájú kalapja tollas díszszel volt ellátva, durva vászon ing takarta mellét, két himzéssel kivarrott színes nadrágtartóján felakasztott rövidszáru és térdén felül érő szarvasbőr fekete nadrágja teljes mozgást engedett lábainak, melyen még a térdet szabadon hagyó szövött kamasnik és erős szegekkel kirakott cipők voltak láthatók. — Utitársam követé őt majd egészen hasonló öltönyben, csak hogy inge finomabb szövött volt és a kalap mellőli tollazat hiányzott. Utol- jára ballagtam én szokott öltözetemben a hegyi csümből csak a szegekkel kirakott cipőket hordván, mely nélkül nemcsak nem tanácsos, de veszélyes is lenne a Watzmannra menetel próbálni.

Erős, másfél ól hosszú és alul szegbe végződő botokkal mindhárom el valánk látva, ezzel kapaszkodik az ember a felmenetelnél, erre támaszkodni kell a lefelé jövetelnél.

Az első emelkedés jól készített uton kezdődött a Wimbach-szoros felett haladva, innen a hideg nedves levegőt érezzük felfelé tödülni. Dícséretre méltó és alig fárasztó utnak mutatkozott az lenni. De nemokára az emelkedés erősebb lett, nem telt el félóra a lélekzet- vétel már gyorsabb, a szívlüktetés erősebb lett.

Láttuk utunk mellett a facusztatót, mely több ezer lábnyi magasból a levágott hosszú fatörzseket az esés törvénye szerint szállítja felülről alá.

Ezen áthaladva egy kigyózó tekervényes keskeny nyomhoz értünk, melyen már jó darabot haladtunk felfelé, fáradtságot azonban még nem tapasztaltunk ugyan, de én a magam részéről a mellben teliség ér- zetét és erős izzadást.

Egy ily hegymászás a vér tömegét ép úgy moz- gásba hozza mint a járás a pedometer ingáját, csak hogy a test fellökésével a vérnek is egy része mindig felfelé löketik a has, mell és fejüreg felé, innen az erősebb, gyorsabb szívverés, szívdobogás és lélekzés, de mivel ezáltal a vér is gyorsabb mozgásba hozatik a külbőr izzadási mirigyei is több vért kapnak, innen az erősebb izzadás, mely a vértörlet és vérlökés általi zavart kiegyenlíti.

A nap már alkonyodni készült, midőn a legalsó pásztorgunyhot elértük, mely még augusztusban lakat- lan, innen még jó másfél óráig és már nem oly sima uton folytattuk a kapaszkodást a középső és felső kony- hóig. — Mielőtt azonban ideértünk volna már megpil- lantók a csúcsot a maga egész teljes nagyszerűsége és pompájában mintegy égve, azaz megaranyozva a lenyugvó nap narancs-vörös színű sugarai által.

(Folytatása következik.)

Valami a loavatásról.

Az idei október 25 ik nemcsak a fejevári vásá- rosoknak, de a lovasgazdáknak is emlékezetes nap marad mind azon helyeken és vidékeken, hol a lovak avatása ma tartatott.

A vaáli járásból is mára volt összerendelve 4 község lovaival Vaalba, s a már éjente megindult vi- har, párosulva később a szünetelni nem akaró hideg esővel, oly türelmetlen módjának bizonyította az avatás ezen módozatát, hogy bizonyára maguk az így ren- delkezők is képesek lehetnek bevallani, miszerint ha ezen eljárás ismételtetnék, az adózó közönség méltán zúgolódhatnék; mert ily népvándorlásforma zaklatott ságnak kitenni egész járás közönségét, elvonni őket munkakörükől, s gonddal ápolat állatjaikkal 1—2 óra járásra kényszeríteni, túlesik a méltányosság határán. Hisz az egész avató bizottmány egy őrnagyból és egy szolgabírói segédből állván, bármi tiszteletreméltók legyenek is, mégis előbb járhatná be egy ily kevés számú küldöttség a járás községeit, hogysem egy egész járás népe legyen olyan módon sanyargatva, mint a mai napon történt velük. És bár az idő viszonytársa

csak esetleges volt, de így történhet ez másszor is, és érezen az avató-bizottság bármi emberien s legyen kész eljárását felfüggeszteni is, az előre menesztett parancsokat, nem áll módjába kellő időben visszak- vonni, s a felzaklatott nép vagy kénytelen enged- meskedni, vagy aggódni, hogy ellenszegülőnek fog tartatni ha meg nem jelenik.

A mit a nép ma kiállott barmaival együtt, az elég lenne ellenség előli menekülésben is; azért igen óhajtható, hogy okulva a mai napon, jövőben az ily avatás közönségint történjék; valamint az illető köze- geknek arra is méltányos volna figyelni, hogy a kö- zönség érdekével ellentétben, ne tételesen oly na- pokra mint jelenben is a fejevári vásár napjával összeesőleg, melyről e miatt nem egy ember volt kény- telen elmaradni kisebb-nagyobb dolgai mulasztásával.

Elég a gazdaközönség baja unosuntig, ne szapo- rítsák azt gyakorlatiatlan fogásokkal, mert könnyebb a szenvedélyeket felsem zavarni mint fékezni.

Egy átözött-fűzött adózó*.)

Levelezés.

Rézszalmás, 1875. október 26.

Tek. szerkesztő ur! Közönségünkben történt neve- zetesebb eseményekről sietek becses lapját tudósítani. Alig multak el a kedves emléküi műkedvelői előadások — már, mintha közönségünknek a szintegy pártolása iránti vonalmát kitudták volna — vándor színészek jöttek hozzánk. Balogh Alajos és Tóth Jenő sziniga- gatók egyesült társulata köszöntött be egy meglehetősen szervezett társulattal. A társulat tagjai közül kieme- lendő különösen Tóth Jenő, ki igen ügyes színész, a nők közül pedig Váradi Mariska, a ki kedves sub- rette színésznő. A társulat összesen 15 tagból állt.

Pártolás tekintetben Fejevárt fölülmulja községe- nek, mert míg, mint e lapokból olvasom megyénk székvárosa csak úgy ahogy, csekély szízzettel visel- totik színészei iránt, — közönségünk intelligenciája a legnagyobb részvétet tanusított s naponkint este, hosszú sora volt látható a nagykorosma előtt az uri fogatoknak, melyek a nagy sár miatt, — a szép számú közönséget a színházba vitték. Az iparos osztály s a nép is szép számmal jelent meg.

Közönségünkben élénkség uralkodik, a kedélyesség mindaddig meg van közöttünk s a nemzet derék nap- számosai a színészek igen jól érezték magukat kör- rünkben. Az utolsó előadás október 19-én volt, ezután bucsu lakoma lett volna, de az elmaradt. Igerve meg volt, de az igéret csak úgy jó ha bavaltatik. Jövőre azonban majd meglesz ha a derék színészek még egyszer visszatérnek körünkbe. Addig is a reveire! *ics.*

Hasznos tudnivalók.

Törköly mint takarmány. A szőlőtörköly kisajto- lás után kellemes illattal bír. Alkatrészei különfélék. Az állatok táplálására alkalmas növény-alkatrészeket kívül cukor és borszesz is van benne, melyek a tör- kölyt az állatokra nézve igen izletessé teszik. De ha a törkölyt, habár csak rövid ideig a levegőn hagyjuk, akkor kellemes ízét elveszti, a rothadás egy nemébe megy át és igen kellemetlen ízűvé válik. Rendesen a törkölyt nagy hordókba rakják, hogy ott erjedésen menjen át és a szeszfőzésre alkalmassá váljék. Másol meg heverni hagyják, hol t. i. semmire sem használ- ják. Az így heverő törköly csakhamar trágyához ha- sonló lesz, s egyébre nem is igen használható. Ez ugyan kitűnő trágya, főképp szőlők számára, de igen drága, melyet olecsóbbal pótolhatni, s a törköly jobb módon felhasználható.

Ha a törkölyt állatok táplálá-ára használni és jó tulajdonait megtartani kívánjuk, következőkép járha- tunk el: A törkölypogácsákat, a mint a sajtóbol kijön- nek, fejszével vagy más alkalmas eszközzel téglalaaku darabokra szeljük, de úgy, hogy $\frac{2}{2}$ —4 centiméter (1— $\frac{1}{2}$ hüvelyk) néll vastagabbak ne legyenek. Ezek azután ép úgy mint a vályogtöglák száritás végett máglyákba rakatnak, minél arra kell ügyelni, hogy a levegő a téglákat minden oldalról érje. Így káros er- jedéstől nincs mit félni. Ezen törköly-téglákat minden- féle háziállat más takarmány közé vegyítve szivesen eszi, különösen a tyukok, melyek ezzel tartva lesznek igen jól tojnak.

Déli vidékeken a törkölyt friss állapotában is adják öszvérek, szamarak, sőt a szarvasmarhának is, de ez az állatoknak nem hasznos. A magvak eltávolítása által a törköly értékesebb lesz. Oly törköly, melyből a szesz már kifűzetett, csak fele tápértékkel bír. *(r.)*

Őszi nemesítés. Kik a gyümölcsfa tenyésztéssel foglalkoznak, ismerik a különbséget a hajtó és alsó szeme nemesítés között különösen az eredményekre, hogy t. i. a hajtószemre nemesítés gyenge kis hajtást tesz a nemes szemből, mely leggyorsabban azonnal el- ágazik, ilyenből aztán szép egyenes sudarját nevelni

* A felszólalás valóban jogos, azonban nem a megye hatóság kárhoztatandó ez eljárásért, hanem inkább a honvédelmi miniszte- rium, mely azt elrendelte. A megyehatóság a lakosság zaklatását s ezen őszpontosítás által felmerülő súlyos terheket tekintve véva felirt a miniszteriumhoz, ezen őszpontosításnak elhalasztása végett, azonban eredménytelenül, mert a miniszterium az őszpontosítás azon- alli fogantatását a feliratra újra elrendelte s a feliratot figyelmebe sem vette. Jól lesz e felszólalásokat a kormánykörökben tekintete- vonni. **Szerk.**

alig lehetséges; míg ellenkezően az alvó szemre nemestett esemete tavaszkor a nemes rügyből erőteljes élénk hajtás kap fel, kedvező alapjául a legszebb sudarfa nevelésére.

Ekként van az őszi fával nemesítéssel is, ha el találjuk annak kedvező idejét, hogy t. i. a nemes galy az őszi már ne hajthasson ki, mi megtörténik, ha esős időt meleg őszi napok váltják föl, ilyen új hajtás aztán azonképp mint a késő történt hajtászemre nemesítés hajtása, télen elfagy.

Ezen őszi nemesítés még nem eléggé ismert nálunk, pedig igen előnyös, mert egyéb dolgok miatt van arra érkezésünk, s mi fő, ily nemesítés után igen erőteljes hajtást nyerhetni a tavaszon.

Az eljárás ugyanaz mint a tavaszi nemesítésnél, párosítás, lapozás, kecskeláb stb. utján, földolog az, hogy a nemes galy tökéletesen éretten legyen, és oly időtáiban foglalozzuk ezzel, midőn az alanyesemete gyenge nedvkeringése megbiztosítja az összeforradást, de gyengébb már, hogy sem képes lenne az oda forradott nemes fát kihajtásra ébreszteni, mi azonban ép úgy mint az alvóra szemzésnél, esős meleg késő őszi napokban gyakran megtörténik.

Ilyetén őszi nemesítés eszközölhető az almáknál, körtéknel és cseresznyeféléknél, egyéb csontárok nem sikerülnek; jó lesz megkísérteni, nagy előmenetel, ha a tavaszi dolgok egy részét őszi megelőzhetjük, nem sikerülés esetében tavaszkor újból beoitatjuk a kima radt alanyesemeteket.

Megyei és városi hírek.

— **A florenczi négyes-társaság.** deczember hó 3-ikán fogja nagy hangversenyét a „magyar király“ szálloda nagy termében megtartani. A változatos s művészi gonddal összeállított műsor Beethoven, Mendelssohn s Mozart legremekőbb műveit fogja tartalmazni. Figyelmeztetjük jó előre is a classicus zene iránt érdeklődő közönségünket e valóban nagy művészetet igéző estére. Jegyeket előjegyezhetni Klöner Péter könyv- és zenemű-kereskedésében és Landemann Dávid urnál.

— **Színházi műsorozat.** Szombat, október 30 án: „A váróteremben,“ vigj. 1 felv. Müllertől és „Nőnövelde,“ operette 2 felv. Souppétól. Vasárnap, okt. 31-én: „Az ördög párnája,“ énekes színmű Tóth Kálmántól, itt először. Hétfő, nov. 1-jén: „Molnár és gyermeke,“ dráma 5 felv. Rampachtól. Kedd, nov. 2-án: „Halottak emléke,“ dráma 3 felv. Szigligetivel, itt először. Szerda, nov. 3-án: „Tulipatan szigete,“ operette 1 felvonásban és „Czárna foglya,“ vigj. 2 felv., a vigjáték először. Csütörtök, nov. 4-én: „Színiszter keservei,“ vigjáték 3 felv. Bernardtól. Péntek, nov. 5-én: Szünet. Szombat, nov. 6-án: „Tiz leány,“ operette Souppétól és „Rablógyilkos,“ vigjáték, a vigjáték először. Vasárnap, nov. 7-én: „Fidibusz,“ népszínmű 3 felvonásban Szigligetivel, itt először.

— **Az udvari gyász** V. Ferdinand boldogult emléki királyunkért e hó 26-án véget ért. A hatóságok is a gyászt a hivatalos levelezéseknél leteszik.

— **Dr. Dudits Miklós** ur október hó 29-én kezdé meg orvosi előadásait a helybeli papnöveldeben. A lelkészek számára való gyógyászatból, melyben különösen szem előtt tartja azon rögtöni eseteknél való segítségnyújtást, hol a pap nemes hivatása alkalmával igénybe vehetetik a nélkül, hogy ezáltal a szakértő orvosi kezelést elmulasztották. Ezen első előadása alkalmával t. orvos ur a tetszhalottaknál alkalmazandó ébresztési kísérletekről szólt, melyet a tanteremben gyakorlati demonstráció követett, a müleges lélegzés alkalmazásával. Erre még alkalmilag, mint közérdekű tárgyra vissza fogunk térni igen czélszerű intézkedés az, hogy a clericusok ilyenre is oktattatnak, mert egyes falvakban, hol orvos nem létezik egy orvosi ismeretekkel bíró lelkész valódi áldás lehet.

— **Meghívás.** A „Vörösmarty kör“ választmánya október 31-én d. e. 10 óraker a kör helyiségében ülést tart, melyre is a kör t. cz. választmányi tagjai tisztelettel meghívattak: az igazgatóság által.

— **Br. Sina Simon** jótékonyágáról ismert gazdag megyei birtokos hosszas s veszélyes betegségéből egészen felgyógyult. A jótékony, hazai irodalmunkra s egyéb közhasznú czélokra nagy áldozatokat hozott derék férfiú felgyógyulása fölött örvendünk. Jótékonyágát megység — főleg a dunamelléki közsegeink kedvesen érzik.

— **Színházunk pártolása** tekintetéből haladtunk, mert eddigelé majd mindennap szép számu közönség jelent meg, csak a páholyok egy tekintélyes része nem akar megállni. De hisszük lassankint az unalmas téli esték beálltával színházlátogató közönségünk száma is növekedni fog.

— **Meghívás.** Ifj. Berendorfer Miksa tanár ur a világkereskedelem és cultura történetéből f. évi nov. hó 13-án d. u. 2 óraker a kereskedő ifjak önképzőköre helyiségében folytatolagos előadást fog tartani, melyre a kör tagjai és az érdeklődő t. cz. közönség tisztelettel meghívattak. Kelt Székesfehérvárott 1875. évi október hó 28-án *Strausz Salamon*, egyleti titkár.

— **A sors által** annyira üldözöttet dr. Persz Adolf, — írja a Győri közlöny — a „Győri figyelő“ alapítója és szerkesztője, a győri szabadkőműves páholy megteremtője, később székesfehérvári reáltanár

és az itt megjelenő „Székesfehérvár és Vidéke“ című lap alapítója s egykori szerkesztője — ujabban a nagy szebeni jog és államtudományi karhoz a magyar alkotmány és jogtörténet és az egyházjog, valamint az európai egyetemes jogtörténet tanszékére egyelőre helyettes tanára lett kinevezve. Csak azután legyen elég ereje nyugodtnak lenni — jegyzi meg az említett lap — s ne iparkodjék új helyen is izgalmakat ébreszteni ami előbb utóbb is jégre vezet. A szép képzettségű s tudományos ismeretekkel bíró férfiú ezen előmenetelén örvendünk, annyival is inkább, mert az utóbbi időkben a sors legkeményebb csapásai által lett sújtva.

— **A Velencei közsegeben** megürült községjegyzői állomás szabadválasztás utján e hó 27-én lett betöltve. Megválasztott községi jegyzőnek Kovács János nyéki jegyző. Jelenleg tehát a nyéki jegyzői állomás van üresedésben, melynek betöltésére a pályázat közelebb nyitattik meg.

— **A mezőföldi református egyházmege** őszi közgyűlését a közelebbi mult napokban tartá, a helybeli reform paplakban A közgyűlésen annak tagjai habár nemis sok, de meglehetősen számmal jelentek meg. Az eredményről, illetve a fontosabb tárgyakról tudósítást hozunk.

— **A földmívelési iparminiszter** a phylloxera elleni ovtintézkedések megtétele végett ujabban kiadott rendeletével, figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy necsupán Páncsova város határától, hol a phylloxera mutatkozott, hanem minden oly vidék szőlőiből származó szőlőtermékek megvételeitől vagy becséreléséitől is ovaodjék saját érdekében melyeknek phylloxera mentesége iránt kellőleg biztosítva nincsen és esetleges venyige szükségletének fedezését lehetőleg a tulajdon határbeli vagy azon szőlőkből eszközölje, melyek a kormány részéről hírlapilag is közzé tett vizsgálata eredmények tanúsága szerint szakértőleg phylloxeramenteseknek találtak.

— **Vörheny.** Ettyek közsegeben e járvány alakot öltött betegség már megszűnt. A betegség augusztus 6-tól október 8-ig uralkodott, mely idő tartam alatt megbetegült 99 gyermek, ebből meggyógyult 82, meghalt 17. Tordason a járvány mérsékeltlen bár, de mind inkább terjed; szeptember 9-től október 21-ig megbetegült 74 gyermek, ebből meggyógyult 40, meghalt 17, gyógykezelés alatt van még 17.

— **Domotor napja** elmúlt s vele együtt a vásáron kívül a lakásváltoztatás idenye. Városunkban e nap még mindig tekintélyes szerepet visz a háziurak és lakóközönség naptárában, de tárczájában is. A lakásváltoztatásra nézve nézetünk szerint czélszerűbb volna a fővárosi rendszert elfogadni s megszüntetni az eddigi ős régi rendszert. Ajánljuk ezt városi hatóságunk figyelmebe.

— **Adomány.** Ő császári ez apostoli királyi fellege a felszűthi hel. hitv. egyházközsegekné egyháza és iskolája helyreállítására legf. magánpénztárából 200 frt. segélyt méltóztatott legkegyelmezetben engedélyezni.

— **Az iskolai nagy szünidő.** A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter elrendelte, hogy a már beállott 187% tanévtől kezdve a miniszterium közvetlen rendelkezése alatt álló valamennyi gymnasium és reáltanodákban az évi nagy szünidő július és augusztus hónapokban tartassék és ehhez képest a tanév az 187% iknak kivételével mely f. é október 1-én már kezdetét vette és 1876. év június hó végével fog befejezteni; a következő 187%/-ik évtől kezdve ezentúl szeptember 1-én kezdődik meg és június hó végével befejeztetik.

— **Dr. Scheiber** helybeli orvostudor ur tollából a jövő évi archaeologiai és antropologiai congressusra vonatkozólag érdekes közlemény jelent meg a „Hon“-ban, figyelmeztetjük erre közönségünket, más részről pedig sajnáljuk, hogy városunk szép műveltségű polgára, a helybeli lapirodalmat ily módon egészen mellőzi, s munkásságát megvonja tőle.

— **„Székesfehérvár és Vidéke“** folyó 84-ik számban foglalt, s „beküldetett“ czikk azon állítására nézve, miszerint a reáltanoda ügyében a hatóságok benyújtott kérvény szavai félremagyaráztatnak, — az igazság érdekében jónak látjuk a miniszterhez intézett kérvényt szóról-szóra közölni: „Nagyméltóságú magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur! szabadkirályi Székesfehérvár polgársága nevében alázatos kérelemmel járunk nagyméltóságod elé: városunk polgármestere, midőn a polgárság nevében egy küldöttség azt kérelmezte volna tőle legujabban, hogy a reáltanoda kiegészítése ügyében hívjon össze közgyűlést, oda nyilatkozott: miszerint nagyméltóságod a 7-ik osztály felállítását nem volna hajlandó megengedni.

— Ezen nyilatkozat ellenkeznek nagyméltóságodnak hozzánk is beérkezett köriratával, mely a reáltanodának érettségi vizsga mellett 7 osztályává való kiegészítését elrendeli. Ennélfogva tehát kérelmeztük, hogy kegyeskednék kételyünket eloszlatni és egyelőre csak reáltanodánknak a főnebbi értelemben való kiegészítését azonnal engedélyezni, hogy azután tüstént megtétehesse a további lépéseket; mert a közönség kész privát uton annyi áldozatot hozni, hogy a város a kiegészítést ideiglenesen eszközölhesse és aggodva várja a végleges intézkedést. A legmélyebb hódolattal maradván stb.“

— **Marossy Lajos** tánczmester tánciskoláját nov. hó 3-án kezd meg a „fekete sas“ vendéglő nagyter-

mében este 6 óraker. Ajánljuk e tánciskolát a tanuló fiatalság figyelmébe, Beiratkozhatni még mindig a tánczmester ur lakásán szarka-uteza 4. szám alatt.

— **Nagyszámu** lótolvajlások voltak e hó eleje s közepe táján megyénkben. Főleg az alsó vidéken alig mult hét, hogy néhány guzda lova gyakran az istállóból kine lopatott volna. A megyei közrendészeti közegek részéről a nyomozások erősen folynak.

— **Színházunkat,** a bérlet kezdetétől szép számmal látogatják, a három utolsó előadás folyton telt ház előtt folyt le, közönségünk naponként nagyobb részvétet tanusít a színészet iránt, s hisszük, hogy jövőre sem lesz ok a panaszra.

— **Az ujonczozási** vegyes felülvizsgáló bizottság november 2-án kijelölt ülését nem tartja meg miután, épen senkisémet jelentkezett a fölülvizsgálatra.

— **Fürdő statisztika.** A megyeterületén létező alapú és bodajki fürdőkben az ez évi nyári idény alatt megfordult vendégekről a hivatalos kimutatást megkaptuk. Eszerint az alsóalapi fürdőben az ez évi fürdőidényben volt: állandó vendég, 106 belföldi; ezek közül 31 férfi, 48 nő, 27 gyermek. A futó vendégek száma 481. Ezen fürdő átalakítva s csinosan berendezve, több évi elhanyagolás után ez évben nyitotta meg. A bodajki fürdőben volt állandó vendég 104 belföldi, ezek közül 24 férfi, 72 nő, 8 gyermek. Futó vendég 3914. Állandó vendégek száma a mult évihez képest 9 fogyatékot mutatott fel a bodajki fürdőnél. Megyénk területén létező két fürdőben tehát volt összesen: állandó vendég 210 belföldi; ezek közül 55 férfi, 120 nő, 31 gyermek, futó vendég 4395.

— **Egy, a főgymn. osztályokat** végzett tanuló, ki eddig is több uriháznál reszint mint nevelő, reszint mint ügyvédi irnok működött: — ily minőségben alkalmazást keres; mint nevelő — a rajzban s az olasz nyelvben is adand oktatást — Szives megkeresések e lap szerkesztőségéhez intézendők.

— **Csalás.** Egy vidéki ember eladta portékáját mit a vásárra hozott, s midőn pénzével jó kedvvel térne haza a vásárról, utközben megszólítja egy kaputos ember, hogy nem váltana e be 5 aranyat s a csillogó pénzdarabokat felmutatja a jámbor vidéki atyafi előtt. „Bévaltánam biz én, felel a pár jószíniel, — csak az a kérdés mennyiért adja kigyelmed?“ „20 forintért“ volt a felelet. „Az sok, annyi pénzem nincs, hanem 15 frintot adok érte.“ Az aranyos ember ráállt s az adás vevés megtörtént. Mennyire lön azonban a jámbor vidéki atyafi rémülete, midőn egy kereskedésben felvilágosították, hogy azok az aranyok csak játszó-pénzek, ugynevezett tantuszok. Azonnal sietett tehát a rendőrségre, bepanaszolandó megcsalását. A csaltó sikerült is a rendőrségnek valami Stibinger, gúnynevén Csonka Ferkó személyében elcsipni, ki előtte való napon szabadult csak ki a börtönből.

— **Színház.** Az imént lefolyó hét három utóbbi előadására közönségünk habár nemis kellő, de mégis meglehetősen pártolásban reszesíté színészetünket, mit színészeink megis érdemelnek. Az előadások közül habár az első, melyről alább emlékezünk meg nemis volt öszhangzatos, de a többi jól sikerült s az elsőben is voltak sikertült részletek. Az eddigi három előadásból különösen megemlítjük, hogy Pifko Karolin k. a szép tehetségéről, ügyes alakító képességéről s érzelemteljes játékáról volt alkalmunk meggyőződhetni, mert eddig csak kisebb szerepekörökben lépvén fel szép színi képzettségét nem mutathatá be. — Kedden, október 26-án a „Gyöngéd rokonok“ városunkban jól ismert vigjáték adatott. A szereplők közül érzésteljes játékért különösen Pifko Karolint emeljük ki, kellemes megjelenés, szép színpadi alak s e mellett egészen otthonosan működik a színpadon. Játékát bensőséggel s átérzeve vitte keresztül. Bényei ezen fellépése épen nem sikerült, csinos színpadi alak volt ugyan, de minden érzés nélkül vontatva játszott, merev, hideg volt minden mozdulata, e mellett az arcz- s taglejtésre kevés figyelmet fordított. Nagyobb melegséget, szerepének jobb áttanulmányozását ajánljuk. Szilágyi egész otthoniassággal, igen ügyes alakítással oldotta meg szerepét, s ügyes játékért méltán kiérdemelte a nyert tapsokat. Kőmivesné a kaczer „vén leány“ szerepben sikerrel játszott s meglátszott rajta, hogy szerepét egészen áttanulmányozá. A többi szereplők közül kiemelendő Hevesi, Balázs Ilka, Balogné, Szabóné. — Szerdán, október 27-kén adatott: „Nevelő kerestetik“ vigjáték, a szereplők közül kiemelendő Pifko K., ki kellemes megjelenéssel s átértett játékával tűnt ki. Bényei több melegséggel s nagyobb sikerrel is játszott mint tegnap. Kovács mint uszrás, Balog mint Duresnel, igen sikerülten alakítottak s a társulat legtehetségeseb tagjai közé tartoznak. Ugy közönségünk kedvence Kendy kis szerepében is sikert vitt. Hevesi e tehetséges fiatal színész s szép sikerrel iparkodott. Ezen vigjátékot követé a „Szép Galathea“ operette. A szereplők közül: Halminé gyengélkedett, Szilágyi, Bényeiné, Bérczy teljes sikerrel oldották meg szerepeiket. — Csütörtökön, október 28-án: „A képzelt beteg,“ vigjáték 3 felvonásban Moliéretől, ki a darabot betegség alatt írta. A darab mindvégig folytonos derült hangulatban tartá a közönséget. Kendy a képzelt beteg szerepét kifogástalanul játszotta; Pifko Karolin sok kellemmel adta Angelikát, a beteg leányt; Bényeiné Toinet téből egy eleven fürge cselédet alakított; Balog és Kovács szintén beletaláltak magukat szerepkörükbe.

A darab különben tele van kétértelmű, gyakran drasztikus kifejezésekkel, mi nagyban sérti a jó ízlést és esztétikát. Közönség szép számmal volt.

□ **Rövid hírek.** Egy vidéki urnak zsebéből vásárkor egy aszszony a tárczát kihalászta, 50 frtot talált benne. A tárcza megkerült, az aszszony pedig a hüvörsre került. — A nádor-utca a vásár alatt alig járható állapotban volt, a kihányt földet, köveket s a gödrök nagyban nehezítették a közlekedést. Hoffmann kalapkereskedése előtt hétfőn este egy kocsi fel is fordult, s csak nehéz munka után lehetett a sárgódörből kihúzni és kerekre állítani. — Bundára volt szüksége egy a tolvajlásra igen, de a fizetésre nem hajlandó atyafinak, ki a vásárkor egy szücsmeszterrel a bundát az óhajtott módon megis szerezte, de elcsipték ő kelmét, s most oda jutott, mit ő magának nem igen óhajtott. — Boglár közönségben a gyermekek közt a vörheny és torokgyík lépett fel járványosan. E borzasztó betegség rendszeren halállal végződik. — Falka vadászatot tart naponként gróf Nádasdy Ferencz barátjaival Agárd és Sárosd között.

Beküldetett.

Minden beteg erőt és egészséget nyer gyógyszer és költség nélkül a

Revalescière du Barry
gyógytápszertől Londonból.

26 év óta semminemű betegség sem volt képes e kellemes egészségi tápszernek ellentánni, s üdvösek bizonyult az felnőtteknél egy mint gyermekeknekül orvosság és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártyagyógyezési, hólyag- és vesehaj, gümö-, aszkór, nehéz lélegzés, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízi betegség, lázszédülést, vérmegszorulás, fülzibongás, emelygés és hányás, söteresség folyamában, hashártyalob, méhkor soványodás, csúsz, közsvény, sápkór ellen, ugyszintén eszeméknél, eddelül dajkatj helyett előnyt érdelem. Kivonat 80,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszer ellen dacoltak, ezek közt bizonyítványok: Dr. Wurzer tanártól, F. W. Benck tanár urtól, gyógytanácsos dr. Angelsten, dr. Choleraud, dr. Campell, dr. Dédé tanár, dr. Ure, Castlehurst grófnő, Issenstein hercegtől, Mensdorf-Pouilly minister elnöktől és több magas állású egyénektől tetszésre bementve beküldetnek.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

72,448. sz. bizonyítvány. Cadix, 1868. június 5.

Hálás kötelességemnek tartom azon kedvező hatást közzétenni, melyet a Revalescière-chokoládé nőmre gyakorolt. Ő ugyan éveken át a legirtóztatóbb altesti fájdalomokban és folytonos álmatlanságban szenvedett, mely kiinos állapot az ön Revalescière-chokoládéjának használata után, mintegy varázslatra éltűnt. Legmélyebb tisztelettel

Vincento Moyano.

72,618. sz. bizonyítvány. La-Roche, sur Yon, 1868. júl. 30.

Az ön Revalescière-chokoládéja legirtóztatóbb gyomor- s idegbajomat megszüntette.

Madame Armand.

Revalescière 4-szer táplálóbb a húsul és 50-szer megkíméli a gyógyszer árát felnőtteknél egy mint gyermekeknekül 2 fontos bádószelenczébe 1 frt. 50 kr. 1 font 2 frt. 50 kr. 2 font 4 frt. 50 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière Bisquittek, szelenczékben 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 kr. — Revalescière-esokoládé porban és táblákban 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. porokban 120 csészére 10 frt. 288 csészére — 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Székesfejervárott Diebilla György gyógyszerházában. Budapestén Török József gyógyszerésznél.

Gabona-ár október 30-án.

Alsóausztriai mérő	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	50	4	20	4	—
Kétszeres	3	50	3	40	3	30
Rozs	3	20	3	10	3	—
Árpa	2	50	2	40	2	30
Zab	2	—	1	95	1	90
Kukoricza új	2	—	1	80	1	60

Felelős szerkesztő: Hattyuffy Dezső.

Hirdetések.

Megjelent és általam minden magyarhoni könyv-árusnál kapható

„Fejérmegye gazdasági statistikája.“

A fejérmegyei gazdasági egyesület statistikai szakosztályának megbízásából összeállította

Pénzes Ferencz,

közléteszi a fejérmegyei gazdasági egyesület 1872. Ára az egész ivrét munkának, Fejérmegye leg-ujabb térképeivel együtt 5 frt.

Mit pósta utján is bárhová küld

Klökner Péter,

kiadó könyvkereskedése.

Székesfejervárott, október hó 1875.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

A helybeli irgalmas nénék in-
tezetében külön

varróiskola nyitattott,

melyben a növendékek havonként 1 frtot
fizetnek.

Beiratások naponként eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönséget ér-
tesíteni, miszerint nálam 1-ső rendű tiroli
kiválógatott
káposzta
száza 8—7 és 6 frtért, nemkülönbön finom
hordóbeli savanyu káposzta fontja 6, sava-
nyu répa 5 krért mindenkoron kapható

Horváth E. S.
néhai Jahn-majorban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.
E porok rendkívül s a legeltérőbb esetekben bebizonyult
gyógyhatásuk által minden eddig elismert háziszerek között, tagad-
hatatlannal az első helyet foglalják el; mit az sok ezer, a császári
birodalom minden részéből kezünkhez küldött hírlapok a legész-
letesebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál,
emésztetlenségeknél, gyomorhúvnel, továbbá görsök,
vese és ideg-bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta
főfájás, vertolulás, végül hysteriára, bukor és huzamos
hányásra hajlamlán a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a leg-
tartósabb gyógyhatást eredményeztek.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasítással 1 frt.

FRANCIA BORSZESZ SÓVAL.
A legmegbízhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedel-
mére minden belső és külső gyuladás, legfőbb betegség, minden-
nemű seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák-
fene, szemgyulladás, bémálás és mindenemű sérülés ellen, stb stb.

1 palack ára használati utasítással 80 kr.

DORSCH-HALMÁJ-ZSIROLAJ
A legtisztább és leghatásosabb orvosi szer Bergenből Nor-
végiaiban nem cserélendő fel a mesterségesen tisztított halmájzir-
olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzir-olaj mell- és tüdő-ba-
joknál, scropholus- és rachitis-betegségeiben legjobb gyógy-
hatással van; meggyógyítja a legidültelb köszvény- és csúzba-
jokat, valamint az időszakos bőrkütegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasítással 1 frt.

Raktárak. Székesfejervárott: Braun József, Diebilla György és
Say Rezső gyógyszer-rész uraknál. — Veszprémben: Ferenczy Károly
ur gyógyszerházában.

MOLL A.
es. kir. udv. szállító, Bécs, Tuchlauben 9.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. közönség
tudomására juttatni, hogy vegyes áru kereske-
désemet egy egészen új elv szerint berendez-
tem, s bátran állithatom, hogy e tekintetben üzle-
tem a hazai vidéki vagy kisvárosi vegyes áru keres-
kedések között legjobb berendezésű kereskedésekkel
egy vonalon áll üzletem

**Morgenstern H. cég alatt
Baracsán**

Fejérmegyében (Nyék és martonvásári vasuti álló-
mások között) 1836. év óta létezik.

Ajánlom ennél fogva a nagyérdemű közönségnek
ujjonnan s teljesen felszerelt kereskedésemet.

Az üzleti tárgyak jóságáról egy a kiszolgálat
gyors s pontosságáról t. vevőimet biztosítom. — A
legjobb minőségű árukkal szolgálok t. vevőimnek.
A levélbeli megrendelések gyorsan s lelkiismeretesen
teljesítetnek.

Mély tisztelettel maradok

Morgenstern Adolf

az üzlet korlátlan kezelője.

HUBER GYÖRGY

Székesfejervárott.

Városház-tér gr. Zichy-házban.

Nagy választéku
KOSZORU
raktárát
siremlékekre
a bekövetkező halottak napján
a kegyeletnek áldozni óhajto
tisztelt közönség figyel-
mébe ajánlja.

Egy használt és ujonnan felszerelt,
jól szervezett Clayton Schutleworth-féle
8 löerejű cséplőgép
gőzmozdony nélkül eladó.
Bővebben értekezhetni Sehlám-
máinger Alajos gyárában, budai-ut
29. szám.

Hirdetmény.

Az alulirt m. k. lotto igazgatóság megindítja az
V. magyar királyi államsorsjátékot, melynek
tisztja jövedelme Ő Felségének l. f. elhatározása foly-
tán a m. k. állandó kincstári munkások árvaí számára
emelendő menházak felállítására fog fordítani.

Ezen sorsjáték 3334 nyerőszámot tartalmaz; a
nyeremények fősszege: 200.000 forint o. é. között:
Az 1-ső főnyeremény . . . . . 100.000 frttal,
a 2-ik . . . . . 20.000 . . . . .
2 nyeremény . . . . . 5000 . . . . .
10 . . . . . 1000 . . . . .
20 . . . . . 500 . . . . .
100 . . . . . 100 . . . . .
200 . . . . . 50 . . . . .
3000 . . . . . 10 . . . . .

A huzás visszavonhatlanul 1875. évi deczem-
ber hó 20-án Budapestén az alulirt lotto igazga-
tóság által fog eszközöltetni.

Egy sorsjegy ára: 2 forint o. é.

Sorsjegyek kaphatók: az alulirt m. k. lotto igaz-
gatóságnál, a lottogyűtjőknél, a lotto-, adó-, só- és
postahivataloknál, és minden nagyobb városban lé-
tező egyéb sorsjegyáruló közegeknél.

A m. k. lotto igazgatóság államsorsjátéki osz-
tálya. — Budapestén, 1875. évi október hó 1-én.

Motusz Alajos,

m. k. p. ü. minist. osztálytanácsos és lotto igazgató.

(Utánnomat nem díjazatik.)